

Hónapló

Április

2024

Lipták Gábor Városi Könyvtár Balatonfüred

Fésűs Éva: Áprilisi tréfa

**Fütyörész egy pajkos
szélgyerek,
bolyhos barkaágak
lengenek,
ragadós rügyecskék
bomlanak,
pilleszoknyát szárít
déli nap.**

Fazekas Anna: Április

Áprilisi gólyahír
sárga ruhát öltött.
Éhes, ébred, moco rog
föld mélyén a hör csög.

Langyos hó lé csörgedez,
váj a földbe gödröt.
Tyúkanyó tíz totyogó
pelyhes csibét költött.

Zápor porzik, süt a nap
villámlott és dörgött,
Civakodó feleségét
páholja az ördög.

Osváth Erzsébet: Itt a tavasz!
(részlet)

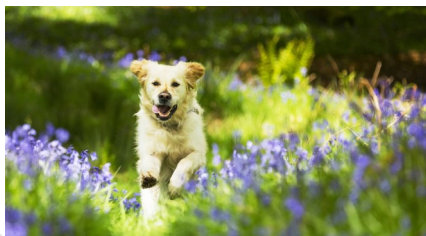
Biztosan már tudjátok,
ki toppant be hozzátok.
Ismeritek zöld ruhám?
Tavasz jön a Tél után.

Tóth Krisztina

Ökörszem

Kis madár az ökörszem,
mint a kezed ökolben.
Tolla barna, tor ka fehér,
tenyeredbe pont belefér.

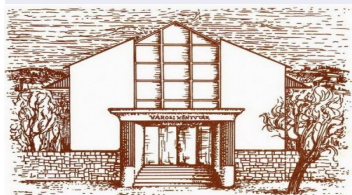

Kányádi Sándor

Tipegő kislibák

Tipegő kislibák
kiscsibék
csipdesik már a
fű hegyét.

Bárán ykák, ksigidák,
hipp- hopp- hopp,
tavaszi táncot
ropjatok!

*Kiadja: Lipták Gábor Városi Könyvtár Gyerek részlege
8230 Balatonfüred, Kossuth Lajos u. 35.*

*Szerkesztő: Sz. Faragó Szilvia
gyerekkönyvtáros*

Email: szi8230@gmail.com

Bolondos egy hónap
április hónapja,
hol kalap a fején,
hol báránybőr sapka.

Kányádi Sándor
Április hónapja

Hiába próbálnád
kilesni a kedvét,
túljár az eszeden,
mire észrevenned.

Búsnak teszi magát,
szeme könnyben ázik,
mindegyre lehunyja
sűrű szempilláit.

Köpenyegbe burkol,
ingujjra vetkőztet;
mutatja a tavaszt
hol nyárnak, hol ősznek.

Aztán gondol egyet,
fülig fut a szája,
s ránevet a fényben
hunyorgó világra.

Versek áprilisra

KORMOS ISTVÁN: KERESZTENDŐ

„...Április! Esőt érlelő
Mindig felhőből bújsz elő!
Te is felhő vagy, csupa víz:
Ázik a rigó, fűrj, fecske, csíz,
a rét s a réten a kicsikó,
személyedben nincs semmi jó.
Fejünkre zuhogsz záporozva,
aj, Április, tavasz bolondja!...”

ÁPRILIS 11.

A költészet napja

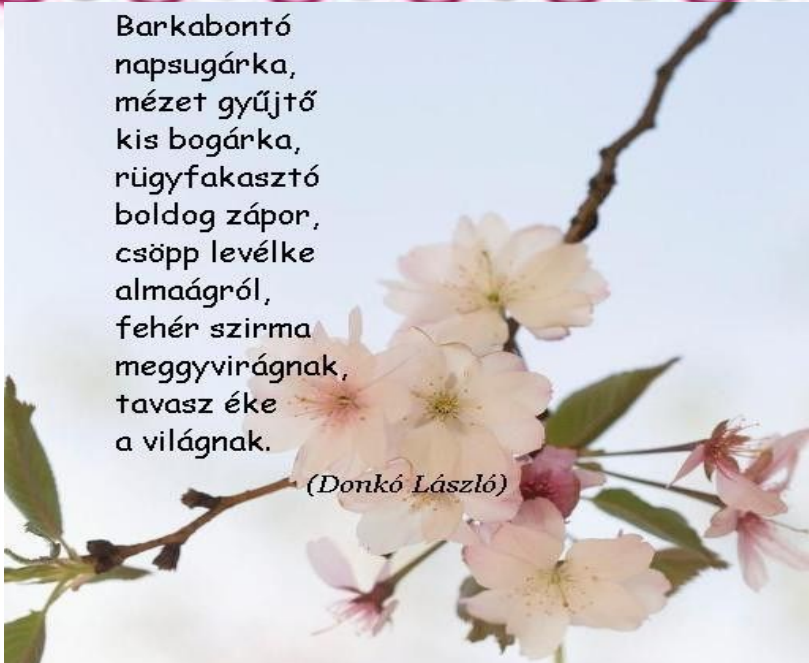
„ Nem szükséges, hogy én írjak verset,
de úgy látszik, szükséges, hogy vers irassék,
különben meggörbülne a világ gyémánttengelye. „

József Attila

Tavaszi zsongás

Itt a tavasz, a kedvünk is virágos.
Nevetni kell, ahogy a Nap ragyog!
Lehajolni minden apró virághoz,
s élvezni azt, hogy létezem, s vagyok!
A lenge szellő simogatja bőrünk,
Napunk világít, árnyékunk követ.
Nem nyugszunk már, indulunk, fészkelődünk,
s visszatér hitünk, hogy holnap jobb jöhet...

Aranyosi Ervin

Barkabontó
napsugárka,
mézet gyűjtő
kis bogárka,
rügyfakasztó
boldog zápor,
csöpp levélke
almaágról,
fehér szirma
meggyvirágnak,
tavasz éke
a világnak.

(Donkó László)

Végh György: Virághozó április

**Elmúlt a tél, itt a tavasz,
minden bokor újra éled,
a földből a virágokat
előhúzzák a tündérek.**

**Április is segít nekik,
megáll minden kicsi fánál-
virágot tűz mindenhová:
tavasz van ott, merre járt már.**

**Virágot hint a friss szélbe,
száll a színek zivatarja-
s merre elmegy, a kopár föld
virágoktól tarkabarka**

Hétfvári Andrea

Méz- MESE

- Jó estét, rózsá! Volt locsolója?
- Voltak vendégek, a kerti méhek.
- Mit kértek, illatot? Mennyei balzsamot?

- Bejártak egy pár virágos hektárt,
míg rám találtak, táncot is jártak.
Virágport adtam, abból lesz balzsam,

méhpalotában főzik meg halkan.
Gyógyító nektárt, aranyló mézet
főznek napestig a szorgos méhek.

Mentovics Éva

Óvd a Földet!

Erdők zöldje, tenger kékje
üzeni a messzeségbe:
Különleges ez a bolygó,
sehol sincs tán több hasonló.

Gömbölyű, de mégsem labda,
ember, állat lépdél rajta.
Ember, légy hát jobb és bölcsebb,
szeresd, óvd meg ezt a Földet!

Majtényi Erik

A tavasz

Csipkés rüggel,
madárfütytel
köszön rám,
köszön rád,
s majd egy reggel,
ha víg kedvvel
jól megráz egy
almafát,
és a fáról,
minden ágról
szirmok fellege havaz,
földön-égen
csodaszépen
tündöklük fel a tavasz.

Mentovics Éva

Méhecske, szállj!

Kankalint ringat már
nézd, a határ,
méhecske, méhecske,
szállj oda, szállj!

Sárgul a pitypang is,
oly gyönyörű,
fényárban fürdőző,
nyári derű!

Repcek is hajlongnak,
nézz oda, nézz!
Kaptárban csordul majd
őszre a méz!

Miért védjük a lepkéket?

Nappali pávaszem

Ilyen színes és ennyire sokféle mintázatú rovar egyetlen másik sincs a Földön. Hihetetlenül gyönyörű lények a lepkék! A Föld nagy részén elterjedtek, vagy 150 ezer fajukat írták le eddig a tudósok. Nálunk, Európában azonban a számuk vészesen csökken.

Miért fontosak?

Földrésznkön néhány olyan európai lepkefajt, amelyik csak itt él, egyenest a kihálás veszélye fenyeget. Több faj egy-egy vidékről tűnik el véglegesen. E törékeny szárnyú lények számára sokfelé, például Dél-Európában nagy fenyegetést jelent a felmelegedés, az egyre forróbb nyarak és a velük egyre sűrűbben előforduló s egyre pusztítóbb erdőtűzek. A másik nagy felelős számuk apadá-

Nagy nyárfalepke

A csodás átváltozás

Az is nagy csoda, a természet csodája, ahogy ezek a különös lények átváltozni képesek, ahogy a rusnya hernyóból egyszer csak színpompás lepke lesz. A hernyó apró petéből fejlődik ki. Addig eszi a növények friss hajtásait, zöld leveleit, míg jó nagy nem lesz, akkor bebábozódik. A bából pedig egyszer csak kirepül a lepke. Némelyik lepke pete-, más bábállapotban vészeli át a telet. Valamelyik már kora tavasszal, más csak húsvét táján kezd repülni.

Kéneslepke

sáért a mezőgazdaság, benne a rengeteg vegyszerezés és a hatalmas szántók kialakításával párhuzamosan a mezők, rétek, ligetek, vagyis az életterük eltűnése.

De miért baj az, ha kevesebb lesz a lepke? Bizony baj, méghozzá nagy. Mert jól tudjuk, hogy a virágok beporzását – vagyis hogy termés legyen belőlük – más rovarokkal, méhekkel együtt a lepkék végzik. Fogyásukkal ráadásul a sokféleség is szegényedik a Földünkön, és kevesebb lesz szépségből, ami igazán nagy baj. Európában a legtöbb lepkefaj ma már védett.

A fecskefarkú pillangó hernyóját jól elrejtí a színe és a mintázata a növényen, ahol él

Szélforgó áprilisa

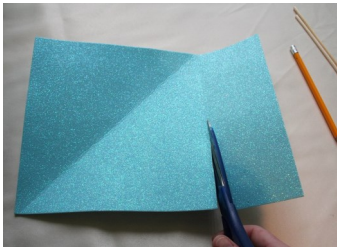
Ez a szeszélyes, szeles április nekem nagyon tetszik! Készítettem is két csini szélforgót. Jól mutatnak a szobámban, de még jobb, ha kiviszem őket a szabadba. Beleszúrom egy virágcserepbe vagy a földbe. Máris vidáman pörögnek az áprilisi szélben és csak úgy csillognak a napfényben!

Hozzávalók:

papírlap (én színes dekor-gumilapot használtam, mert csillámos, de a színes-mintás papír ugyanúgy megteszi), hurkapálcika (radíros végű ceruza is lehet, abba könnyebb beleszúrni a gombostűt), apró gyöngyök, olló, ceruza, gombostű (hosszú, hajlítható szárral), ragasztó (elhagyható).

Munkamenet:

1. A dekorlapból négyzet alakot vágok: átlósan félbehajtom, és a felesleget levágom. Már meg is van a négyzet egyik átlója! A másik átló bejelöléséhez a másik irányban is

egymásra hajtom a lapot.

2. Mielőtt bevágnám, a biztonság kedvéért vonalzó segítségével, ceruzával is megrajzolom az átlókat. A ceruzavonal mentén bevágom a lapot, de csak félig! Az így kapott füleket középre hajtom.

3. Már csak rögzíteni kell a füleket. Lehet ragasztóval is. Majd egy gyöngyöt húzok a gombostűre, és a lap közepén átszúrom vele a füleket.

Gyöngy nélkül is lehet, de gyönggyel sokkal szebb.

4. Egy újabb gyöngyöt húzok a tűre, és a hosszú végét jó szorosan rátekerem egy hurkapálcára.

Piramisok földjén 2.

Egy titokzatos írás

A Nilus mentén nőtt az a papyruszsás is, amiből a papiruszt készítették, és írtak rá az egyiptomiak. Az írásuk azonban nagyon különleges, igazán nehéz volt megtanulni. Ha valaki egész életében az írással foglalkozott, akkor sem lehetett benne teljesen biztos, hogy minden írásjelet ismer. Mondhatnánk titkos írásnak is, hiszen a birodalom letűntével feledésbe merült, és évezredekig senkinek sem sikerült

megfejtenie, hanem csak egy francia tudósnak a 19. században. Az írásjelek, az úgynevezett hieroglifák ugyanis rajzok és jelek kombinációi benne. A mindennapi dolgokat, pl. a pénzügyeket vagy a recepteket papiruszra írták. Az istenek és a fáraók történeteit, a törvényeket és a szent szövegeket viszont kőbe vészték vagy festették például

a templomok és a piramisok kamráinak falára.

Állati istenek és isteni tudás

Az ókori egyiptomiaknak, ahogy más ókori népeknek is, számos istenük volt. Mind-egyik rendelkezett valamilyen szupererővel, és az ábrázolásaikon szinte mind-egyiknek állatfeje volt! Hogy miért? Úgy gondolták, hogy az istenek különféle for-

A fontos dolgokat kőbe vésve vagy festve őrizték a templomok, sírkamrák falai

A hieroglif írásmódot akár titkosírásnak is gondolhatnánk

lagászat tudományát, a kozmetikumok készítését (bizony, már az ókori egyiptomiak is festették a szemüket), de még a mumifikálást is.

mában, állatok alakjában jelenhetnek meg. Amilyen tulajdonságai voltak az állatnak, ahogy az viselkedett, olyan jellemzőket tulajdonítottak az adott istennek. Például a macska, amit az egyiptomiak különösen tiszteltek, kiváló vadász. A macskafejű istennő, Bászdet a vadászat, az otthon és a család védelmezője volt náluk.

Az emberek tisztelték és hálával imádták az isteneiket. Úgy tartották, hogy mindent az istenek tanítottak meg nekik, az írást, a csil-

Pósa Lajos: Erdőben

Szép az élet az erdőben ideki,
Kis pajtásom faluvégről gyere ki!
Itt virágzik a kakukkfű, szarkaláb,
Itt nem porzik, puha fűben jár a láb.
Csíz, pintyőke énekelget zöld ágon,
A fekvés is jó alatta zöld ágyon.

Osvát Erzsébet: Diófácska

Kertem egyik kedvenc fája
szép, fiatal diófa.
És ennek a diófának
termett kilenc diója.

Esőmosta, napragyogta
egyforma zöld ruhájuk.
A diófa dédelgette,
büszke is volt reájuk.

Nőttek, nőttek, növegettek,
fényesedtek a diók.
Gyönyörködött bennük a kert:
a fák, füvek, víg rigók.

Pálfalvy Nándor: Rügycske

Kicsi barackfánkon parányi rügycske
bújt elő az éjjel vidáman nevetve.
Oly kicsike még, hogy látni alig lehet.
mégis itt a tavasz, ha ő reánk nevet.

A pitypang meséje

A virágok tündére egy napon sorra meglátogatta az alattvalóit, megkérdezte tőlük, nincs-e panaszuk, kérésük, kapnak-e hűvös reggeli harmatot, kedvesen játszadozik-e velük az esti szél, fölkeresik-e őket a pillangók.

A kényes kerti virágok sorra elmondták panaszait. A rózsza arra kérte a tündért, intézze úgy, hogy a viola illata ne legyen olyan fűszeres – mert irigy volt ez a kerti rózsza, irigyelte a viola édes illatát, azt szerette volna, hogy az emberek csak az ő illatában gyönyörködjenek.

A virágok tündére jószívű volt, mint az egy tündérhez illik, megszidta hát az irigy rózsát, és megsimogatta a hallgatag, csendes violát.

A százsorszép arra kérte a tündért, növesszen neki töviseket, hogy az emberek nehezebben tudják leszakítani; a liliom élesebb kardokat kért; az estike meg azt szerette volna, ha ő nem este, hanem reggelenként nyílna, illatozna.

A tündér zokon vette a virágokhoz csöppet sem illő sok kérést meg panaszt, rosszkedvűen ment el a kertből. Elhatározta, hogy egyhamar nem látogatja meg ismét az elkényeztetett virágokat, s lehorgasztott fejfel ballagott hazafelé, az erdőbe.

Így történt, hogy meglátta az út szélén, a porban virító pitypangot. Megállt előtte:

– Mondd, kedves pitypang, nincs valami kérése, panaszod?

A pitypang csak ingatta sárga fejét, hogy nem, nincs sem kérése, sem panasa.

– Nem kívánsz magadnak jó illatot? Esetleg tuskéket, hogy ne tudjanak leszakítani a gyerekek? Nem, a pitypang nem kívánt semmit, de mikor a tündér továbbment, fölsóhajtott. Meghallotta a tündér a pitypang sóhaját, vissza-

fordult:

– Talán mégis szeretnél kérni
– Hiába minden, tündér, az én
– mondta a pitypang.

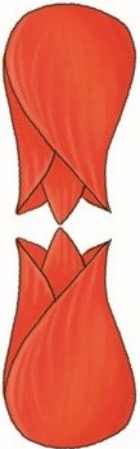
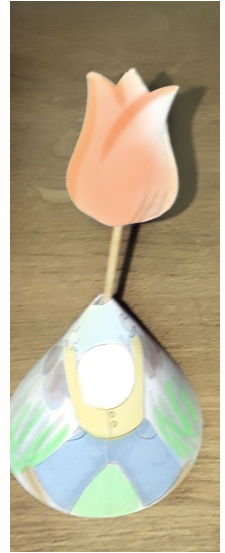
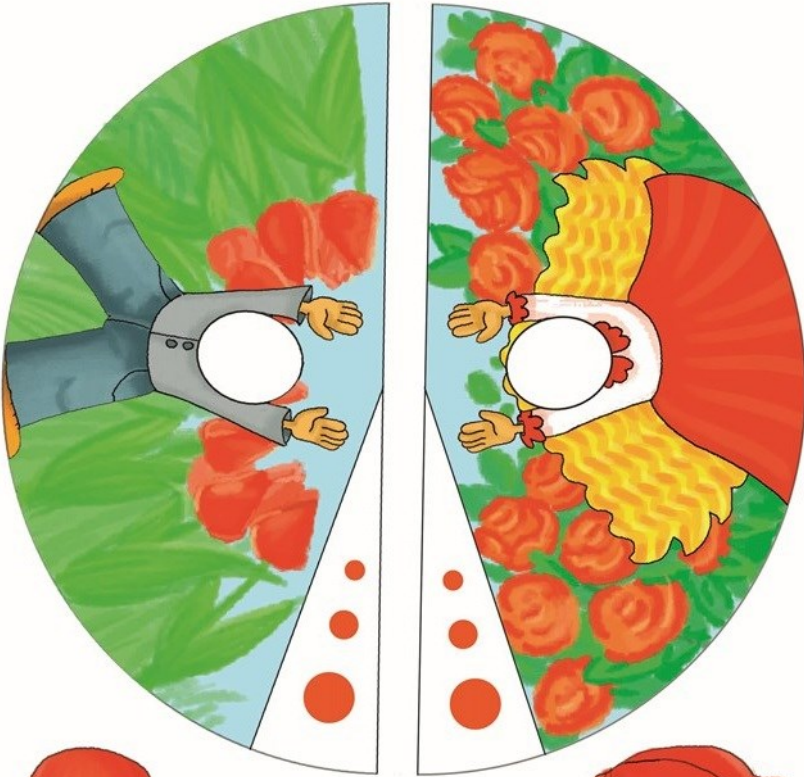
– Messze földről kerültem ide, ebbe az országba, meggyökereztem itt, tudom, hogy soha többé nem láthatom a hazámat, s ha eszembe jut a régi táj, mindig nagyon szomorú vagyok. Csak legalább a gyerekeim elmehetnének..., de hát azoknak sincs szárnyuk!

Gondolkozott egy kicsit a tündér, s mert csodatévő, nagy hatalma volt, úgy intézte, hogy a pitypang bolyhos fiacskái, leánykái – a termésbóbiták – ezentúl apró szárnyakkal szülessenek. A bóbiták apró szárnyába belekap a szél, röpíti őket hegyen-völgyön át, messzi földre elkerülnek, s ha jó szél fúj, a pitypang egyik-másik fia, lánya visszäröppülhet a rég elhagyott hazába is.

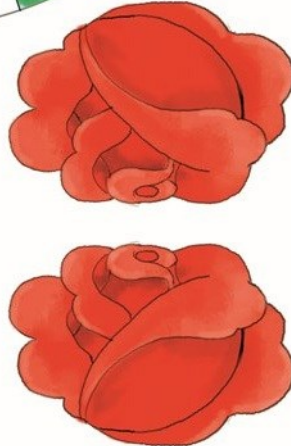
valamit, pitypang?

bánatomon te sem tudsz segíteni

Virágtartó

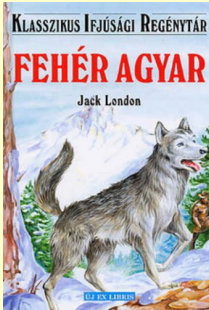

- * Vágd körbe a rajzokat! Az üres körökbe ragaszd a fényképet vagy rajzold le magadat. A testvéreddel együtt is készíthetitek.
- * A virágos tartó két félkörét a pontoknál ragaszd össze!
- * Vágd le a kúp hegyét annyira, hogy egy hurkapálca beférjen!
- * A virágfejeket a zöldre festett pálcára ragasztva állítsd a tartóba!

Jó munkát,
jó
szórakozást!

Olvastad már?

Jack London: Fehér Agyar

„Nézd, kutyáink nem érnek semmit. Nem vastag bundájúak, és nem erősek már, és elpusztulnak a fagyban és hámban. Menjünk a faluba, és öljük meg őket, a farkasfajták kivételével, azokat meg kössük ki éjszákára, hogy párosodjanak a vad erdei farkassal” – tanácsolta valamikor réges-régen egy bölcs indián. Tanácsát megfogadták és attól kezdve a fehérhal törzs tagjai messze földön híresek lettek kutyáikról...” Alighanem így született a regény főhőse, Fehér Agyar, a farkasból kutyává szelídült csodálatosan okos, hűséges, erős és bátor állat, akinek történetét néhány évvel eredménytelenül végződött alaszakai aranyásókalandja után, 1906-ban írta meg Jack London.

„Az istenek csak a szelídeket védik, és a szelídek között tilos a halálos harc. Az istenek uralkodnak alattvalóik életén és halálán, s az istenek féltékenyek hatalmukra. Az élet Észak egyszerűsége után bonyolult volt a Santa Clara-völgyben. És a civilizációnak ez a szövevénye elsősorban önfegyelmet és önmegtartóztatást követelt – belső egyensúlyt, amely oly finom, mint az ökörnyál lebegése, s ugyanakkor merev, mint az acél. Az életnek ezer arca volt, s Fehér Agyar-nak valamennyivel szembe kellett néznie [...]”

„Megmoccant az élet. A tavasz ott volt a levegőben, a növekvő életben a hó alatt, a fában megindult nedvkeringésben, a fagy bilincseit elpattantó rügyekben.”.

Viccek áprilisra

Hol kell ezt a kis izét kikapcsolni?

- Gyerekek, mit kapunk, ha egy almát kettévágunk?
- Két felet.
- És ha ezeket is kettévágjuk?
- Négy negyedet.
- Ha ezeket is szét-daraboljuk?
- Nyolc nyocadot.
- És ha ezeket is?
- Almapürét, tanító néni!

- Hogy hívják ....

- ... a láb nélküli lovat?
- Hasonlól.

...az eszkimó légitársaságot?

- Fridzsid Air.

... a magyar autószerelőt?

ANYAAAAA!

Mi az?

Alszol?

-Mit fogsz csinálni ma?

-Semmit.

-De hát tegnap is azt csináltad!

-Hja, de nem lettem kész vele...

-A vakond minden nap annyit eszik, amennyi a testsúlya - magyarázza a tanító néni. Peti bekiabál:

- De honnan tudja, hogy mennyi a testsúlya?

A márciusi rejtvények megfejtései

Pataki Edit: Tizenkét testvér című versének hiányzó része:

Március – ideje, hogy fényre juss.

Számolj!

$$\begin{aligned} & \text{rabbit} + \text{rabbit} + \text{rabbit} = 39 \\ & \text{rabbit} + \text{cat} + \text{cat} = 21 \\ & \text{cat} - \text{dog} = 2 \\ & \text{dog} + \text{cat} + \text{rabbit} = 18 \end{aligned}$$

$$\text{snail} + \text{sun} + \text{snail} = 40$$

$$29 = \text{snail} + \text{snail} + 1$$

$$\text{sun} = \text{hand} + \text{hand} + \text{hand}$$

$$\text{snail} + \text{hand} - \text{sun} = 6$$

1. „Akinek nem ..., ne vegye magára”

2. Borbála beceneve

3. papírt nyírnunk vele

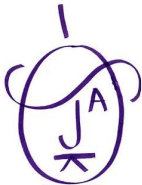
4. gágogó állat

5. vissza: fiú párja

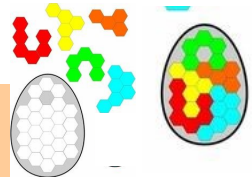
6. apa párja

I	N	G	E
B	O	R	I
O	L	L	Ó
L	I	B	A
Y	N	Á	L
A	N	Y	A

Két név bújik el itt. Tudod-e, hogy ki a harmadik?

1. Jóska, vagyis József és 2. Sándor. Harmadik társuk Benedek, ők a márciusi fagyosszentek, akik zsákban hozzák a meleget.

Illeszd be a darabokat!

Rejtvények áprilisra

A rejtvények megfejtéseit leadhatod a gyerekkönyvtárban és ha szerencséd van, kisorsoljuk a nevedet és ajándécsomagot nyersz.

Nosza, állj neki!
Jó szórakozást!

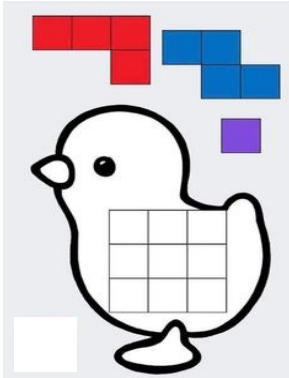
Keresd meg a 10 különbséget!

Ha a betűhálóból kihúzod Az áprilisi névnapokat, majd a megmaradt betűket összeolvasod PatakiEdit: Tizenkét testvér című versének hiányzó része alakul ki. Írd a pontozott vonalra!

D	É	N	E	S	K	I	S
H	U	G	Ó	Á	R	O	N
L	E	Ó	T	I	B	O	R
G	Y	U	L	A	I	D	A
T	A	S	Z	S	O	L	T
I	L	M	A	B	É	L	A
G	Y	Ö	R	G	Y	H	A
N	O	É	M	I	M	I	S

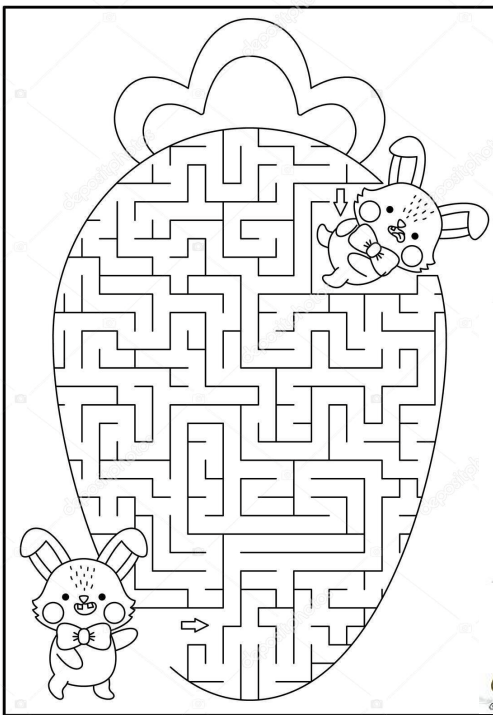
Április—bolondozó

A meghatározások alapján töltsd ki a rejtvényt, s ha ügyes voltál, a színes oszlopban olvashatod a megfejtést.

1. Az ipafai papnak fábólván
2. szomjazik
3. mama párja
4. Éva gyümölcse
5. kicsi macska
6. látunk vele

$3 \text{ leaves} + 3 \text{ leaves} + 3 \text{ leaves} = 15$
 $3 \text{ caterpillars} + 3 \text{ caterpillars} + 3 \text{ caterpillars} = 9$
 $3 \text{ apples} + 3 \text{ apples} + 3 \text{ apples} = 30$
 $3 \text{ apples} + 3 \text{ leaves} \times 3 \text{ caterpillars} = ?$

Számolj!

$3 \text{ spiders} + 3 \text{ spiders} = 6$
 $3 \text{ spiders} + 3 \text{ butterflies} = 8$
 $3 \text{ bees} - 3 \text{ butterflies} = 3$
 $3 \text{ spiders} + 3 \text{ bees} = ?$

